

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

68. An si sit praesens Parochus, vel alius Sacerdos, & nolint communicare infirmum existentem in periculo mortis, possit laicus, supradictis renuentibus, & prohibentibus, infirmo Sacram Communionem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Scotia, quae in Anglia martyrium subitura, sacramentum Eucharistiae quod secum habebat, propriis manibus sumpsit.

3. Imò contra Fagundez præcept. 3. lib. 3. cap. 1. n. 10. Sylvestrum ver. Eucharistia quæst. 4. & alios, putant aliqui non solum laicum posse in periculo mortis, si non adfit Sacerdos idoneus, se ipsum, sed etiam alios communicare. Et licet hæc opinio intolerabilis vocetur à Soto in 4. sent. dist. 23. quæst. 1. art. 3. tamen mihi probabilis videtur cum Valentia tom. 4. disp. 6. quæst. 10. punct. 1. in fine, & illam docet novissimus Layman ubi supra, & Coninch; nam id nec naturalis, nec divini Christi præcepto repugnat; neque vllus canon Ecclesiasticus reperitur, qui id prohibeat; quia cap. pervenit. dist. 2. de consecrat. loquitur extra casum necessitatis. Nec valet Ecclesiae consuetudo in contrarium. Nam respondeo, quòd fieri potest longissimo tempore, licet hoc factum nunquam fuerit, saltem, ut aliis innotesceret: non quòd hoc facere illicitum sit, sed quia casus ex se ipso rarissimus sit.

4. Notandum est tamen hic obiter, quòd si magnum festum adfit, & Sacerdos sacrificare non possit, possit quidem cum tali casu, scandalo cessante, ex sacratio Eucharistiam accipere, & se ipsum communicare, si alius sacerdos non adfit, & hoc etiam præsentente diacono. Ita Suarez, Layman, Coninch, & nos alibi.

RESOL. LXVII.

An laicus in articulo mortis, si Sacerdos non adfit, possit se ipsum communicare, & alios? Et deducitur, quod propter periculum irreverentiae potest laicus Eucharistiam tangere, ne Eucharistia veniat in manus infidelium, &c. Et docetur laicum ministrantem in tali casu Eucharistiam in peccato mortali, non peccare mortaliter? Et curissime inferitur, an Sacerdos possit sine veste sacra, & extra officium Missæ sacramentum Eucharistiae conficere, ut ægrotus moribundus impleat præceptum divinum sumendi in dicto articulo Viaticum? Ex part. 5. tr. 3. Res. 47.

Sup. conten- to in hoc §. in Ref. 1. not. præterea §. Sed quid, & in Ref. 2. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 19. & in tom. 1. tr. 3. Ref. 14. §. 1. ante mediū, à vers. Respon- do.

Sup. hoc su- pra in Ref. 39. §. 1. & 2. §. Et hinc, & in Ref. 40. per totam, & in tom. 3. tr. 1. Ref. 16. cir- cum in §. Et tandem post.

Sup. conten- to in hoc §. in Ref. 1. not. præterea §. Sed quid, & in Ref. 2. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 19. & in tom. 1. tr. 3. Ref. 14. §. 1. ante mediū, à vers. Respon- do.

Sup. his pro- pte sacra- menta in tr. 1. Ref. 17. §. 1. & in alii eius præ- cepta not. & pro extra officium Missæ con-

§. 1. Negativam sententiam docet Hurtadus de sacram. Euchar. disp. 11. diff. 3. Præpositus in 3. part. quæst. 82. art. 3. dub. 1. n. 11. Faustus de sacra Euchar. lib. 1. quæst. 112. Tannerus tom. 4. disp. 5. quæst. 3. ad 8. n. 182. Fagundez part. 3. lib. 3. cap. 1. n. 10. & Ochagavia de Sacram. tract. 3. de Euchar. quæst. 4. n. 7. Probatur ex canone 38. Concilij Carthag. ubi cum solum in casu necessitatis concedatur facultas ministrandi sacramentum Diacono, expressè videtur etiam in casu necessitatis denegatam fuisse facultatem Subdiaconi & aliis inferioribus ministrandi hoc sacramentum aliis. Huius autem conclusionis ea est ratio, quia cum hoc sacramentum non sit medium necessarium ad salutem, potius servandum est ius humanum constituens ministrum legitimum huius sacramenti, quàm ministrando illum in articulo mortis ad augendam gratiam ægroti, quia præceptum Eucharistiae in eo casu non obligat. Quod ex eo apparet satis esse probabile, quia aliàs ne ægrotus isto augmento gratiæ priuaretur, & ut impleret præceptum Eucharistiae, posset Sacerdos sine veste sacra, & extra officium Missæ sacramentum Eucharistiae conficere, quia hæc tantum sunt constituta de iure humano, quod nullus audebit assilmare. Aliqui recentiores aduersantur huic conclusioni, & opponunt nobis Regnum Scotiae, quae cum ad martyrium duceretur, Eucharistiam, quam servauerat, deuotè

sumpsit. Verumtamen propter hæc nostram resolutionem deserere non debemus, huiusmodi enim Regina potuit sibi Eucharistiam dispensare, vel bona fide credens id sibi licere, vel media dispensatione ad id concessa. Huc vsque Ochagavia.

2. Sed ego cum multis Doctoribus in 3. part. tract. 4. resol. 47. affirmatiuam sententiam tenui, quam probabilem esse fateor ipsimet aduersarij, vt Faustus, Tannerus, & Præpositus ubi supra, & hanc sententiam tenet etiam Mercetus de Sacram. quæst. 82. art. 3. num. 3. Chapeauilla de Sacram. Eucharistiae quæst. 6. Reginald. tom. 2. lib. 29. cap. 5. quæst. 5. n. 93. &c, qui apud me instat multorum est, Iacobus Granado de Sacram. in 3. part. contr. 6. tract. 12. disp. 1. n. 4. vbi contra Sotum, Henriquez, Sylvestrum, & alios docet probabile esse non solum Subdiaconum, sed etiam laicum infirmo morienti posse dispensare Eucharistiam, quia licet ministrare Eucharistiam ex officio conueniat soli Sacerdoti, non constat ex diuino iure prohibitum laico in casu necessitatis, & sine solemnitate. Ius verò Canonicum id non prohibuit in simili necessitate, nam licet administratio Eucharistiae absolute prohibetur laicis in illo canone Peruenit, eodem modo prohibetur omnibus qui non sunt Sacerdotes: ergo sicut Diaconi excipiuntur in necessitate, excipi poterunt laici, vt succurratur infirmo morienti. Confirmatur primò, quia olim Eucharistia per laicos deferbatur ad infirmos, vt testatur Eusebius lib. 6. hist. cap. 34. ergo eodem modo liceret in extrema necessitate, etiam si Sacerdos eam non mitteret. Confirmatur secundò, quia propter periculum irreverentiae potest laicus Eucharistiam tangere, imò & se ipsum communicare, ne Eucharistia veniat in manus infidelium, à quibus indignè tractetur: ergo etiam ad succurrendum infirmo morituro licet laico tangere, & dispensare sacram Eucharistiam, Ex quo sequitur, posse laicum in mortis articulo sibi ipsi porrigere Eucharistiam. Et hæc omnia docet Iacobus Granado ubi supra. Vnde satis remanet probabilis sententia affirmatiua, quam ego olim docui, licet contra me insurgat nouissimè Pater Ioannes de Lugo de sacramento Eucharistiae, disp. 18. sect. 1. n. 22. Sed, vt dixi, nostra sententia est satis probabilis.

3. Nota etiam laicum in tali casu ministrantem Eucharistiam moribundo in statu peccati mortalis, non peccare mortaliter. Ita Suarez, vt obseruat Tannerus ubi supra, & docet etiam Chapeauilla, & apud me certum est, qui teneo etiam Sacerdotes Eucharistiam ministrantes in peccato mortali, non peccare mortaliter. Vide Ochagauiam de Sacramentis, tract. de Eucharistia, quæst. 6. n. 2.

RESOL. LXVIII.

An sit presens Parochus, vel alius Sacerdos, & nolens communicare infirmum existentem in periculo mortis, possit laicus supradictis renuentibus, & prohibentibus, infirmo sacram communionem porrigere? Et an in hoc casu Diacono tantum, & non aliis hoc permiffum sit? Et docetur non posse fieri legem, qua statuatur, quod neque in casu necessitatis extrema possit laicus Eucharistiam ministrare? Et inferitur, quod Regularis, vel alius Sacerdos possit ministrare infirmo Viaticum, si Parochus preses nollet ei ministrare, nec ad hoc licentiam concedere? Etiamque aduenitur infirmo, qui satisfacit præcepto sumendi Viatici de manibus sui Parochi, posse ab illo, vel aliis post aliquos dies in eadem infirmitate reci-

secrare, in dicto tr. Res. 132. §. 2. ad medium, à vers. confu- lit tamen.

Que hic est Res. anteceden- dens.

Sup. hoc in Ref. 1. not. seq. §. Sed quid, prope finem, à vers. Tum denique, & in aliis eius annot.

Sup. hoc supra in Ref. 65 §. Itaque, & in aliis eius not. & pro vltima difficult. contenta à vers. qui teneo, huius §. supra in Ref. 25. & in aliis eius annot.

per Eucharistiam etiam non ieiunum.
Et notatur non esse mortale, si laicus existens in mortali,
reuerentia, & honoris causa Eucharistiam deoseculetur? Ex part. 1. tr. 7. & Misc. 7. Ref. 43.

§. 1. **C**asum non inuenio à nemine in terminis pertractatum; Et sine vlla difficultate negatine respondent Doctores, quos citat, & sequitur Pasqualigus in *Theol. tom. 2. contr. 168. sect. 7. n. 41.* vbi sic ait; Dicendum est non posse laicum sibi Eucharistiam sumere, aut alius ministrare, urgente quacunque necessitate, etiam ex commissione. Habetur ex *cap. peruenit de consecrat. dist. 2.* vbi dicitur horribile, & detestabile, quod laici Eucharistiam deferant ad alium. Quod autem est horribile, & detestabile, nec urgente necessitate fieri potest. Probatur, ministratio Eucharistie fundatur in Sacerdotio; ita ut ratione ipsius conueniat, & in tantum Diaconis potest committi, in quantum sunt ex vi Ordinis speciales ministri Sacerdotis: Laici autem neque sunt Sacerdotes, neque communicant in officio Sacerdotis, & quando autem aliquis actus conuenit ratione Ordinis, non potest exerceri à non habente ordinem, ut inductione conitatur, & censetur prohibitus ceteris omnibus. Confirmatur. Distributio corporis Christi est quædam potestas supra ipsum, quia est actus consequens ex potestate ipsum conficiendi: Laici autem nullam habent potestatem supra corpus Christi. Ita ille.

2. Sed ego sæpius alibi cum multis Doctoribus satis probabiliter affirmatiuum sententiam docui, & nunc iterum doceo, & illam, me citato, latè & doctè, ut semper solet defendit Pater Thomas Hurtadus *tom. 1. tract. 5. cap. 6. resol. 63. §. 2. n. 1483.* cum seq. & hanc sententiam probabilem putat Pater Hermannus Busebaum in *medulla Theol. moral. lib. 3. tract. 3. cap. 2. dub. 1. n. 3.* Martinus de San Ioseph in *mon. confess. tract. 5. cap. 4. §. 9. n. 1.* Dicaill. de *Sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 1. dub. 3. n. 92.* in fine, vnde sapientissimus Lessius in 3 part. *D. Thom. quest. 82. art. 3. n. 8.* sic ait; Dispensatio Eucharistie inferioribus Diacono committi non posse, nisi fortè in illo casu, quo infirmus sine viatico esset moriturus: tunc enim videtur etiam laico permitti posse, modo scandalum absit. Probatur; quia non est contra ius diuinum, aut contra vllum Canonem, aut contra aliquam Ecclesiæ consuetudinem, quæ vim legis habeat præsertim, cum exempla antiquitatis non desint. Nam olim Eucharistia solebat dari in manus deferenda domum, & etiam aliquando per pueros mitti ad infirmos. Ita ille, & alij à me alibi adducti.

3. Et ratio est, tum quia iure solum humano prohibitum est laico attingere Eucharistiam *cap. peruenit, de consecr. dist. 2.* ius autem humanum non videtur in tali euentu obligare, sed potius cedere grauiori præcepto diuino quo fideles tenentur in articulo mortis communicare, tum quia olim permillum fuit fidelibus secum deferre Eucharistiam sequenti die sumendam, immò etiam permillum fuit laicis deferre Eucharistiam ad infirmos tempore necessitatis teste Eusebio *lib. 6. histor. Ecclesiast. cap. 36.* ut diximus. Ergo etiam hoc tempore videtur permittendum ut laici in articulo mortis sibi Eucharistiam administrare possint, & alij.

4. Deinde concedunt doctores in periculo irreuerentiæ, quam hoc Sacramentum pati posset, ut laicus possit illud propriis manibus contrectare, sumere, & si necesse fuerit, etiam alteri tribuere, ut si nimirum eo tempore esset aliquis infirmus viatico egens, cui per Sacerdotem, vel Diaconum ministrari non posset: Ergo hoc ipsum facere poterit in casu

necessitatis, si desinit legitimus minister: Confirmatur: nam iura concedunt, si fortè particula consecrata ceciderit intra pectus, & vbera femine, ut ipsa possit propriis manibus illam sumere. Cur illam in casu necessitatis sumere non possit ex ipsa picte, ut propriæ consulat saluti?

5. Vnde ex his patet responsio ad argumenta adducta in contrarium à Patre Pasqualigo. Dico igitur iure optimo Patres Concilij appellasse detestabile, & horribile crimen, & temerariam præsumptionem, quod Laici sine urgente necessitate porrigerent Eucharistiam, & illam suis manibus tangerent, quibus sacrarium ingredi est prohibitum.

6. Et quando Laicus in casu necessitatis Eucharistiam porrigeret, non esset actus auctoritatis quasi laicus auctoritate vel ordinaria, vel delegata Sacramentum dispensare, nullam enim ad hoc habet auctoritatem, sed ut succurreret proximo extreme indigenti in articulo mortis de viatico, quod de iure diuino tenetur accipere, si potest. Quare Laicus id præstaret ex licentia præsumpta Summi Pontificis, qui prudenter censetur dispensare in sua lege humana, ut diuina obseruetur, nec enim, ut illa oblectetur, hæc omittenda est.

7. Et quidem Pontifex potest in hoc dispensare, ut fatetur contrarij, nec negari potest: ergo *cap. peruenit* quod occurrit necessitas articulo mortis, & non ad huc copia ministri Ecclesiastici, censetur ad huc præsumpta Papæ voluntas, ut Laicus possit ministrare. Consequenter est evidens, quia Episcopus, quæ est legis emendatio, ut ait *D. Th. 2. 2. q. 120. art. 1.* dicitur habere id, quod poscit iustitiæ ratio, & communis utilitas.

8. Itaque *textus in dicto cap. peruenit*, loquitur extra casum necessitatis, expressè enim dicitur horribile, & detestabile facinus esse absque vlla necessitate per Laicos, vel feminas deferri ægris Eucharistiam. Ergo itante necessitate maxime extrema, nullum erit facinus.

9. Neque obstat solis Diaconis inueniri concessum urgente necessitate, nam, ut optimè obseruat Cæstrus Palaus *tom. 4. tract. 2. punct. 17. n. 8. & 10.* Inde non inferitur Laicis denegatum esse, sed solum inferitur non esse illis expressè concessum, bene tamen potest esse concessum virtute, & interpretatiue, spectata Ecclesiæ pietate, ut supra diximus.

10. Neque enim obstat, quod præsentim tempore non videamus vnquam à laicis Eucharistiam ministrari: id enim prouenire potest ex eo quod casus necessitatis non occurreret, vel non occurreret publicè, sed occultè, & ministratio Eucharistie occultata fuerit.

11. His suppositis, difficultas est, an procedant si Parochus, vel alius Sacerdos præcens adesse, & noller moribundum communicare, & prohibere laicis, ne ipsi hoc facerent, an non obitante tali prohibitione, possent ipsi adhuc infirmo Sacramentum Eucharistiam ministrare: Et affirmatiue respondeo, tum quia optime obseruat Dicaill. de *Sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 1. dub. 5. n. 91.* & alij. Perinde omnino casus necessitatis censetur, quando in articulo mortis non vult Sacerdos per seipsum facere, aut committere, atque si non esset Sacerdos.

12. Sed supra fundauimus probabiliter obstante Sacerdote posse laicum communicare in articulo mortis infirmum. Ergo poterit hoc etiam facere, eo præsentem, & moribundum communicare nolente, quia tunc haberetur tanquam absens.

13. Confirmatur ex simili dubio, quod ponunt Doctores, an quando in extrema necessitate Sacerdos nec vult dare, nec Diaconum permittere, licet nihilominus.

Sup. his supra in Ref. 65. à §. Sed quid, vsque ad §. Nota etiam, & in Ref. 66, & 67. & supra in Ref. 53. §. An vero, in fine, & in to. 3. tr. 1. Ref. 56. §. Sed, & in tom. 1. tr. 2. Ref. 5. Ex his, & ibi in tr. 3. Ref. 148. §. 1. ante medium, à vers. Respondeo.

Sæpius, & alibi in Resolutionibus, & §. 5. not. præc. ita.

AN TO
Opera
Tom. 1
E III

14. Et licet Syluester, & Petrus Sotus, alique nonnulli, negent posse Diaconum ministrare Eucharistiam etiam in necessitate extreme indigentis, quando Sacerdos negat, etiam inique, facultatem. Probant aliqui, quia ex Concilio Carthaginensi non debet Diaconus in presentia Presbyteri, nisi iussus Eucharistiam ministrare. Præterea sumptio huius Sacramenti non est necessaria tanquam medium, sed solum ex præcepto, quod in eo casu, sicut in aliis similibus non obligat; quia in eo casu non potest Diaconus contra voluntatem Presbyteri ministrare. Tandem quia quando adest immediatus superior, & hic repugnat, non licet recurrere ad voluntatem interpretatiuam alterius superioris; alias Episcopo iniuste, & inique negant iurisdictionem, vel approbationem ad audiendas confessiones alicui sacerdoti digno, liceret huic ex interpretatiua voluntate Pontificis, aut Christi Domini Confessoris munus exercere, quod falsum est, & nemo audebit concedere. Nihil ergo refert quod Sacerdos ille sua abutatur potestate, quia licet iniuste id faciat, tamen denegat licentiam, sine qua Diaconus non potest tale munus obire.

15. His tamen non obstantibus contraria sententia est tuta in praxi, posse scilicet Diaconum in eo casu necessitatis, iniuste tenuente Presbytero ministrare, & docent graues Authores Sotus in 4. dist. 1. §. 1. art. 3. Henriquez l. 8. c. 54. n. 2. Suarius dist. 72. sect. 1. Valentia dist. 6. quest. 10. punct. 1. Rodriguez tom. 1. quest. regul. quest. 56. artic. 8. & alij multi; Nam quando non est præsens Episcopus, aut presbyter, qui id possit Diacono committere, poterit ille facere ex præsumpta interpretatiua voluntate id potens committere: Immo iure ipso communi Canonis 24. Concilij Nicæni 1. est illis in eo casu concessum.

16. Ergo & in casu nostro, quando Sacerdos nollet ministrare Eucharistiam infirmo existente in articulo mortis, & prohiberet laico, ne id faceret, dicendum est, laicum, hoc non obstante posse ei Eucharistiam ministrare, ex præsumpta, & interpretatiua voluntate Ecclesie & Summi Pontificis, qui in tali casu ex rationibus adductis ab Hurtado ubi supra censetur dispensare in præcepto, & licentiam laicis concedere.

17. Confirmatur secundò nostra sententia ex opinione Patris Hurtadi num. 1491. vbi putat valde probabile non posse fieri legem, qua statuitur, quod neque in casu extreme necessitatis possit laicus porrigere Eucharistiam, quia sumptio Eucharistie in hoc casu est de iure diuino, contra quod non potest ius humanum, quod sicut non potest prohibere, quod laicus non leuet Eucharistiam de terra, vbi indecenter iacet, quia hæc indecentia, est contra ius reuerentie debite Sacramentis, ita non potest prohibere, quod laicus non porrigat Eucharistiam infirmo in extremis posito; cui incumbit obligatio iuris diuini sumere viaticum. Ita ille.

18. Quæ omnia maximè, & à fortiori procedunt in casu nostro ad firmandum, non posse Parochum, neque alium Sacerdotem, nolentem communicare infirmum, prohibere laico, ne Eucharistiam infirmo minister.

19. Hinc inferitur, quod Regularis, vel alius Sacerdos possit ministrare infirmo viaticum, si Parochus præsens nollet ei illud ministrare, nec licentiam ministrandi illis præbere, & hoc ex tacita, & interpretatiua licentia, & autoritate Summi Pontificis; Ita Pater Hermannus in medulla Theologiae moral. lib. 6. tract. 3. cap. 2. dub. 1. & Martinus de San. Ioseph in mon. confess. tom. 1. lib. 1. tract. 5. de poenit. num. 15. vbi sic ait; [Tambien podrá dar el Viatico el Religioso, aunque el Cura este presente, si iniustamente no-

quiere darle el à su Parroquiano, porque puede el Religioso en este caso tener la presumpta del Obispo, o del Summo Pontifice; Et voluntas ex coniecturis declaratur. Ita ille: sic & in casu nostro. Ergo, &c.

20. Sed hic breuiter notanda sunt duo; Primo, infirmum qui satis fecit præcepto sumendi Viaticum è manibus sui Parochi, posse post aliquot dies in eadem infirmitate illud sumere è manibus cuiuscunque Regularis, si haberet priuilegium, vt in Oratorio Domus suæ possit dicere Missam; nam in illo Regularis possit celebrare, & postea infirmum etiam non ieiunium communicare; Ita Pater Hermannus loco citato.

21. Secundò nota, non esse mortale, si laicus existens in peccato mortali, reuerentia, & honoris causa deosculetur Eucharistiam, licet Sotus dicat fortasse esse mortale, sed certè ait Suarez, non videretur esse tale; & ita docet Dicastillus de Sacram. tom. 1. tract. 4. dist. 21. dub. 5. num. 101.

RESOL. LXIX.

An qui sumpsit Eucharistiam tempore Paschatis, teneatur sub mortali illam sumere in articulo mortis? Et notatur, quod adest præceptum diuinum, quod obligat sumendi Eucharistiam tempore mortis, etiam si tempore Paschatis fuerit sumpta? Ex part. 5. tr. 3. Res. 42.

§. 1. S. Ecluso contemptu negatiue respondet Caietanus, Armilla, & Sà quos citauit in 3. part. tract. 4. resol. 40. quibus nunc addo Martinum Ledesnam in 1. part. quest. 21. art. 2. dub. 11. Victoriam in sum. num. 86. & hanc sententiam probabilem esse docet ex Suarez Adamus Tannerus tom. 4. dist. 5. quest. 8. dub. 5. num. 109.

2. Verùm ego contrariam sententiam teneo cum Granada de Sacram. in 3. part. contr. 6. tract. 10. dist. 3. num. 9. Præposito in 3. part. quest. 80. artic. 11. dub. 1. num. 54. Hurtado de sacram. Eucharist. dist. 10. diff. 2. & alijs. Dico igitur quod si quis in Patchate communicauit, qui post mensẽ incidat in mortis periculum, per similem communionem non satisfaciet obligationi communicandi in articulo mortis, quia ea communio morali iudicio non potest dici habere rationem Viatici; vnde si quis data copia communicandi negligat, mortaliter peccat, & qui ita se gereret, malè audiret.

3. Et pro supradictorum confirmatione, nota, quod adest præceptum diuinum, quod obligat sumendi Eucharistiam tempore mortis, etiam si tempore Paschatis fuerit sumpta. Ita contra Caietanum, Syluestrum, Armillam & alios docent Hurtados ubi supra, & communiter DD. Ita vt Ochagaia de Sacram. tract. 2. de Eucharistia, quest. 14. num. 4. asserat hanc sententiam neminem sine temeritate negare posse. Probat hanc opinio ex Concilio Carthag. IV. can. 77. quod à Leone IV. approbatum fuit, dum absolutè, & absque vlla limitatione præcipitur eis, qui in infirmitate, (subintellige periculosa) sint, vt viaticum accipiant, & non leuiter deducitur ex Concilio Nicæno I. can. 12. qui refertur can. de his 26. quest. 6. dum Eucharistia sumenda in fine vitæ dicitur viaticum necessarium, & consuetudine Ecclesie, in qua Eucharistia in articulo mortis sumitur, tanquam quid ex obligatione necessarium, etiam si tempore Paschatis sumpta fuerit. Consuetudo autem, qua aliquid fit tanquam ex obligatione necessarium, vel supponit præceptum antea latum, vel si non supponit, ipsa consuetudine introducitur.

RESOL.

Sup. hoc supra in Resol. 62. §. 2. à lin. 6. sed lege eam per totam, & si placet alias Res. & §. eius primæ not.

Sup. hoc infra in Res. 70. §. Ad confirmationem. & §. Verum ad lin. 5. & in Res. 72. §. 2. ad lin. 4. & in Res. 74. §. Restat modo, post medium, à verum, qui tempore, sed lege eam per totam, & alias eius primæ not. & ex Res. 2. huius not. Vide §. 1. & alias Res. eius primæ not.

Sup. hoc in Res. 1. not. præteritæ, à principio vsque ad §. Nec obstat. & infra in Res. 75. §. Restat à lin. 10. à verum. Nec valet. Sed saepe eam per totam, & alias eius primæ not.